

Derefter fortsattes forhandlingen om lovforslaget.

Poul Møller: Når jeg stemte imod det ærede medlem hr. Tholstrups forslag om at afbryde behandlingen, var det, fordi der netop ved den højtærede finansministers udtalelser er tilvejebragt klarhed over, at § 26 ikke kan fortolkes således, at retlige spørgsmål vedrørende øvrighedsmyndighedens grænser og nævnets virksomhed ikke vil kunne indbringes for domstolene. Domstolene vil have den almindelige ret efter grundlovens § 63, således at der for dem også kan indbringes spørgsmål af retlig karakter efter denne lov, og dermed er klarheden tilvejebragt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 127 stemmer; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 715; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1950).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov for Færøerne om vaccination mod difteri og stivkrampe.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 717; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1951).

Lovforslagene sattes til forhandling.

P. M. Dam: Jeg takker den højtærede indenrigsminister for fremsættelsen af de foreliggende lovforslag og vil gerne benytte

lejligheden til at fremsætte et par bemærkninger om tuberkulosesituationen på Færøerne.

Det at bryde isolationen, at komme ind i levende og frugtbar forbindelse og samkvem med andre mennesker, med den øvrige verden, må af os, der af geografiske og andre grunde har været henvist til at leve for os selv, betragtes som et fremskridt, et gode af allerstørste værdi, som vi har kæmpet og kæmper for. Men som alle goder har også dette haft og har sin revers, sin skyggeside. Jeg tænker i denne forbindelse på alle de sygdomme, som et moderne samfund har at kæmpe med, og som det primitive og isolede samfund for en stor del har været skånet for, men som rammer desto hårdere, når de ved den etablerede forbindelse og samkvemmet med den øvrige verden tilføres og får lov til at spredes iblandt folk, der har levet isoleret, primitivt og enkelt, hvilket som regel vil sige sundt, idet naturen viser sig at være så viseligt indrettet, at den mange gange, hvis man ikke kan sige som regel, på stedet byder befolkningen just den føde, der passer bedst til dens liv.

Tuberkulosen må nærmest betragtes som en af kulturens, det menneskelige samfunds, onde svøber. Alle vegne, hvor den har fået lov til at trænge ind og spredes blandt isolerede folk, har dens hærgen været forfærdelig, jfr. den grønlandske befolknings kamp mod tuberkulosen.

Tuberkulosen eller svindsotten, som man på Færøerne i gamle dage kaldte den, har nok været kendt på Færøerne lige fra landnamstiden, men dens opblussen og forfærdelige raseren af hele bygder på øerne skete først, da samkvemmet, indenlands såvel som med den øvrige verden, i større og større grad forøgedes, og da de dermed følgende nye erhvervsforhold, livsvaner og ændrede ernærings-, bolig- og beklædningsforhold trængte igennem. En overgang var det særlig slemt, f. eks. i min hjembygd.

Det værste ved denne sygdom var den psykologiske virkning, den havde på den syge såvel som på den øvrige befolkning, idet den af tuberkulosen ramte person følte sig som en udstødt og også af mange blev betragtet nærmest som en spedalsk, som man ikke måtte komme i berøring med. Kendskabet til sygdommens helbredelsesmuligheder og mulighederne for begrænsning